Aven publicerad i globalarkivet.se

”Varje barn borde läsa det”

Bronislaw Malinowski, socialantropolog som vistades på ögruppen Trobrianderna i början på 1900-talet. Här syns han bland några trobriandiska män.

Antropologer har ofta forskat om variationer inom kulturer och subkulturer. Eller delkulturer som en svensk antropolog, Ulf Hannerz, hellre vill kalla dem.

Marc Brightman är lektor i social och miljömässig hållbarhet inom avdelningen för antropologi vid University College i London. I en artikel nyligen i tidskriften The Ecologist skrev han om hur antropologi borde fortsätta vara ett ämne i grundskolan, vilket det hittills varit på vissa håll i England: *”Öppna barnens ögon för underverken av kulturell mångfald, och olika sätt att leva hållbart i världen, det borde väl vara en kärnpunkt, ett mål, för vårt utbildningssystem. /.../*

Denna disciplin har aldrig varit viktigare i en tid av oroande intolerans i samhället, men den gör mycket mer än bara att skapa förståelse för etnisk mångfald. Antropologi omfattar biologiska, språkliga och medicinska områden samt sociala och kulturella sådana, och handlar lika mycket om humanekologi .”

Antropologin har sedan gammalt ett jämförande perspektiv som utvecklades bl a av E E Evans-Pritchard i hans berömda studie om häxtro hos azande, ett folk i centrala Afrika.

I stormakters tjänst

Vissa av de tidiga antropologerna följde faktiskt också i kolonisatörernas spår. T ex gjorde sådana kända antropologer som Evans-Pritchard och Edmund Leach fältarbeten i samråd med det brittiska imperiets militär. Det handlade då om folk som nuer i Sudan och kachin i Burma. De levde i otillgängliga områden som kolonialmakten fortfarande hade, eller ville ha, kontroll över.

Edmund Leach hade till och med grad i den brittiska armén i Burma. Under andra världskriget var Edward Evans-Pritchard, som var en av 1900-talets viktigaste antropologer, även han officer, men i Sudan och Nordafrika. Hans vistelse i Nordafrika resulterade i en bok om beduiner. Under Vietnamkriget och i dagens ”krig mot terror” har en del antropologer ibland också ställt sina kunskaper i krigsmakters tjänst. Ofta hårt kritiserade av sina kollegor.

Henrik Persson

Social- och kulturantropologi kan läsas vid universiteten eller deras filialer i Stockholm, Uppsala, Lund, Göteborg, Umeå, Falun m fl platser i Sverige.
Foto: Wikimedia Commons

Fakta:

- Marc Brightman: *Anthropology is so important, all children should learn it*. The Ecologist 10/3, 2015
- E.E. Evans-Pritchard: *Wichcraft, Oracles and Magic among the Azande*. 1937.
- Ulf Hannerz: *Över gränser*. 1983.
- Edmund Leach: *Political Systems of Highland Burma*. 1954.
- David H Price: *Weaponizing Anthropology: Social Science in Service of the Militarized State*. 2011.

Claes Hallgren. Foto: Ola Persson

Antropologin i kris?

Claes Hallgren har intervjuats av Henrik och Ola Persson

Claes Hallgren är socialantropolog och har alltså varit verksam i det jämförande studiet av människans kulturer. Han fältarbetade hos kineser i provinsen Penang, Malaysia. Han har även varit hos aborigioner i Australien. Vi träffade honom för ett samtal om antropologin, dess förflutna och dess framtid. Videofilmen med intervjun finns nu på YouTube. Sök på: Claes Hallgren, socialantropolog.